

МОЛОДІЖНИЙ КОММУНІКАТОР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання VIII.

№ 72 (772).

НЕДІЛЯ, 18 ЧЕРВНЯ 1967 Р.

Ціна 2 коп.

РАДЯНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ У НЬЮ-ЙОРКУ

НЬЮ-ЙОРК. 17 червня на надзвичайну спеціальну сесію Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку прибула радянська делегація, очолювана Головою Ради Міністрів СРСР О. М. Косигінін.

(ТАРС).

**ПОТУЖНІСТЬ,
ШВИДКІСТЬ,
ПРОДУКТИВНІСТЬ**—

девіз конструкторів тричі орденоносного Харківського тракторного заводу імені С. Орджонікідзе, які створюють нові машини для сільського господарства. Нині тут виготовлено до-

слідний зразок степового богатиря — гусеничного трактора на 150 кілосильних сил. Нова гусенична машина «Т-150» майже в три рази перевищує потужність своїх перших собратів.

Творці нової техніки конструктори ХТЗ — подбадали про трактористів, створили більш комфортельні умови для їх роботи.

НА ДОПОМОГУ НАСЕЛЕННЮ АРАБСЬКИХ КРАЇН

Тяжке становище, в якому опинилось арабське населення, потерпіле від агресії, викликає глибокі почуття солідарності у народів

Радянського Союзу. В радянські громадські організації надходять численні листи і телеграми, в яких

домляють про свої добровільні внески у фонд миру з проханням використати їх кошти для подання матеріальної допомоги населен-

ню арабських країн, яке потерпіло від ізраїльської агресії.

В зв'язку з цим Радянський комітет захисту миру,

Радянський комітет солідарності країн Азії і Африки і Комітет радянських жінок вирішили виділити з коштів Радянського фонду миру 2 млн. карбованців, які будуть використані на цілі матеріальної і медичної

допомоги потерпілому арабському населенню. Вирішено вжити всіх заходів і вжити можливості для подання підтримки населенню арабських країн на тимчасово загарбаних агресорами територіях.

НА ВІРНІСТЬ ЖОВТНЮ

Немов дочекавшись святкової хвилини, весело посміхнулося з-за рожевого краю хмарини сонце. Воно запалило на грудях багатосотенної гвардії хлопчиків і дівчаток, що злетілися сьогодні до обласного центру, яскраво-червоні розкриття.

Як справжній командир, об'їжджає колони на завітчаному автомобілі командуючий парадом семикласник Сергій Петраковський.

— Піонери міста Олександрії, до зльоту готові?

- Готові!
- Піонери Кіровограда?..
- Готові!

вої слави, розгадано десятки тисяч легенд про подвиги невідомих героїв.

Від імені обкому партії і обласного комітету вітає піонерів з відкриттям зльоту секретар обкому партії Н. П. Сухаревська. Вона називає кращі піонерські дружини області, які досягли найбільших успіхів в огляді.

Перед піонерами виступають гості Герой Радянського Союзу В. О. Верхоланцев, старий більшовик О. Я. Терешин, перша піонерка міста Кіровограда, вчителька-пенсіонерка З. М. Завіна, бригадир бригади комуністичної праці агрегатного заводу Володимир Бойченко.

ІЗ ХІ ОБЛАСНОГО ПІОНЕРСЬКОГО ЗЬОТУ

До неба звиваються звуки піонерського маршу. Колона замирає. Погойдуючись, над головами урочисто плывуть прапори міських і районних піонерських організацій області. Йдуть прапороносці.

Чути голос ведучої Алли Кириченко: — Здати письмові рапорти!

На трибуну лягають рапорти про те, що за три роки Всесоюзного огляду піонерських дружин «Сяйте, ленінські зірки» піонерами Кіровоградщини створено 760 загонів червоних слідопитів, в роботі яких взяли участь більше 16 тисяч школярів, упорядковано 538 пам'яток і 577 могил воїнів, які віддали своє життя за визволення їх рідних сіл і міст, відкрито понад 550 кімнат і кутків бой-

Секретар обкому комсомолу Т. П. Лашевська закриває офіційну частину.

А потім в парку імені Леніна, біля підніжжя пам'ятника Іллічу, піонерія Кіровоградщини приносить клятву на вірність Батьківщині, Комуністичній партії, «Ми, внуки тих, хто штурмував Зимовий, діти тих, хто повергнув рейхстаг, від імені нашого покоління серцями своїми присягаємо на вірність справі Леніна, справі партії, справі Жовтня!»

— Клянemoся! — прокочується рядами піонерської гвардії.

...Срібночоло похилив голову невідомий воїн. До його ніг лягають букети живих квітів.

Кращі дружини області повезли додому заслужені нагороди. Дружини імені «Молодої гвардії» школи № 1 м. Кіровограда, імені Зої Космодем'янської з села Дерев'яки, Онуфріївського району, імені Олега Кошового з середньої школи № 15 міста Олександрії нагороджені Грамотами ЦК ЛКСМУ, «Зірками Ілліча» та путівками у союзні піонерські табори.

Багато нового, захоплюючого побачили учні на цьому зльоті. Вони побували в піонерських таборах, на заходах і підприємствах Кіровограда.

В. ШАРІЙ.

Карателі, кати і мародери

ДАМАСК. Сюди прибуло кілька десятків тисяч біженців. Тисячі сімей вигнані ізраїльськими окупантами із своїх будинків, і майже нема жодної сім'ї, де б не було вбитих, поранених.

Кожна розповідь біженця звучить як людська трагедія; як гнівне обвинувачення ізраїльських агресорів, що вступили тепер у ролі карателів, катів і мародерів.

Окупанти увійшли в село Альмансура. Вони заходились виносити з будинків усе, що було більш-менш цінного, завантажувати в машини і вивозити. В селі Аль-Джувайда окупанти влаштували справжнє полювання на жителів. Вони стріляли підряд в усіх перехожих.

Село Хушнія уже після відходу єгипетських військ і припинення вогню піддалося тривалому бомбардуванню фугасними, напалмовими і хімічними бомбами. (ТАРС).

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА

„Я НЕ ПОМРУ?“

Білі-білі стіни, наче вкриті ранковим інеєм, а в кутку причаїлась тиша. «Тук-тук, тук-тук» — розмірено крокує час, а Ріта напружено вслухається в той монотонний тукіт.

«Тук-тук»... і губиться в здивованому шурхоті ясенів, що раном прокинулись під вікнами, поправили зелену ковдру і знову поспули, а з кутків потекла тиша, розпласталась холодом на підлогу, мурашково-роєм залоскотала спину.

Ріта машинально бере знесилену руку, пробує пульс, і її пальці надовго прикипають до вимороженого тіла хворої дівчинки.

«Тук-тук». Ріта чує, як під пальцями кволю здригається тоненька жива струна, як знехота в ній струмує життя.

Поволі розпрямляє пальці, і рука хворої дівчинки, наче зів'яла квітка, падає на ліжко. Довго лежить нерухомо, а потім ледь ворухнувшись жовті пальці, корчаться, мов хочуть з кимось чи поздоровкатись, чи назавжди попрощатися...

Ріта вслухається в далеку, вперту морзянку серця хворої дівчинки. Вона, морзянка, то пригасає зовсім, і тоді в Рітиних скронях ступонить напруга та чекання, то виростає, і тоді Рітині уста дрібно тремтять — так їй хочеться, щоб

хоч слово сказала хвора, бо слово — найперша ластівка життя.

Знадвору у вікна зазирає ніч. Ріта зводить погляд до стелі і бачить далеку зір. Уявляє, як тремтять вони свіжим блеском. Шукає очима найкращу. То її, цієї дівчинки, що вже третій день після складної операції не може навіть розплющити очей, щоб подивитись на свою зірку. Невже впаде та прекрасна зоря?..

І ще прикипають пальці до зів'ялої руки. Вперто здригається пульс. «Тук... тук... тук...» — плыве кімнатною маленьке життя. І у Ріти починає виростати надія...

Дівчина обережно кладе на ковдру те рученя і знепачка відчуває в ньому

легку пружність. Ось рука піднімається, щось відшукують пальці. Ріта обережно, щоб не згасити того руху, несе назустріч свою гарячу долоню.

Їх руки зіткаються, і Ріта відчуває ніжний потиск. А тоді чує: «Я не помру?»

Заклякла тиша. У вікна сміються перші висвітки. Обнімається з ранком скуповжене ясеневе гілля. А високо-високо, в бездонному озері неба купається зоря. Велика-велика, яскрава і гарна, як врятоване життя, як душа медсестри Ріти Зельнер.

М. УСПАЛЕНКО.

З міська лікарня, м. Кіровоград.

КОМСОМОЛЬСЬК-НА-АМУРІ, 10 червня. (Спец. кор. ТАРС). Другий день гостюють у місті юності посланці молоді всіх країн і республік країни. Сьогодні тут відбувся всесоюзний зліт молодих передовиків виробництва.

З доповіддю виступив перший секретар ЦК ВЛКСМ С. Павлов. Ми зібралися тут для того, щоб підбити підсумки трудових звершень молоді напередодні 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції, сказав він. Зроблено вже багато, але попереду — грандіозні завдання, які під силу тільки добре підготовленим, високоосвіченим людям, патріотам своєї Батьківщини.

У 30-і роки, продовжує С. Павлов, на громадський заклик відгукнулися кращі представники молоді: на Далекому Сході виявили бажання працювати більш як 120 тисяч юнаків і дівчат. А з останні роки на новобудови Сибіру, Далекого Сходу, Півночі і Казахстану за комсомольськими путівками вирушило 1 мільйон 700 тисяч добровольців. Комсомол шефствує над найбільшими новобудовами країни, підкорює природні багатства Мангизлаку, освоєне багатющий Братський економічний район і Каратау. У радянській молоді є багато чудових традицій, найголовніша з них — активна участь у творчій праці нашого народу. З перших днів свого існування комсомол

РАПОРТУЄ ЮНІСТЬ КРАЇНИ

ні на один день, ні на одну годину «не виходив у запас».

На трибуні слюсар Комсомольського-на-Амурі суднобудівного заводу Володимир Молодих. Він говорить про те, як юність міста гідно несе трудову естафету, почату комсомольцями 30-х років.

Бурхливими оплесками учасники зльоту зустрічають льотчика-космонавта Юрія Гагаріна.

Один за одним на трибуну підіймаються учасники зльоту. Газорізальника з Свердловська змінює секретар Горьківського обкому ВЛКСМ, за розливальником сталі Кузнецького металургійного комбінату виступає слюсар Волгоградського тракторного заводу.

Молодих делегатів зльоту вітають першобудівник Комсомольська-на-Амурі В. С. Хетагурова, відомий прикордонник, який охороняв далекосхідні рубежі Батьківщини, М. Ф. Карацупа. Комсомольці приймають лист-рапорт на адресу ЦК КПРС.

Тридцятиріччя славетного рейсу

О 4 годині ранку 18 червня 1937 року радянський літак «АНТ-25», ведений льотчиками В. Чкаловим і Г. Байдуковим та штурманом А. Беляковим, піднявся в повітря з підмосковного аеродрому і взяв курс на північ. Його шлях лежав через полюс до західних берегів Сполучених Штатів Америки.

Могутні циклоні часто примушували змінювати курс, з-за обледеніння машина втрачала висоту, але, незважаючи на всі труднощі, 20 червня о 19 годині 30 хвилин за московським часом політ був закінчений з успіхом на аеродромі американського міста Ванкупер. Радянський літак знаходився в повітрі 63 з половиною години і пройшов тільки над кригою і океаном біля 6 тисяч кілометрів.

Переліт через Північний полюс, зроблений екіпажем В. П. Чкалова, був прикладом мужності, героїзму і вміння радянських льотчиків.

На фото (зліва направо): радянські льотчики, Герої Радянського Союзу А. Беляков, В. Чкалов, Г. Байдуков після безпосадочного перельоту з Москви в США через Північний полюс.

Фото АПН.

ВОНА ПРОСТЕЛЯЄ на столику килимок шкіри, раз по раз переставляє металеву форму-різак. Тільки й чути: «Ши-и-и!.. Ша-а-ах...» На конвейерну стрічку лягають візерунчасті вирізки, з яких у сусідньому цеху інші майстри починали склеювати дитячі туфлики...

Закінчується зміна. З успіхом для Наталі Магір: знову розкрито матеріал на 30 пар дитячого взуття понад завдання. Три пари туфликів буде пошито із законного нею матеріалу.

Наталі не єдина з комсомолок на нашому підприємстві, хто творить славу всьому колективі фабрики. Ось Олена Скляр. Вона фрезерувальниця каблуків, щозміни виконує норми на 105 — 110 процентів. Олена ще й ватажок молоді в четвертому цеху. Це вона зі своїми друзями взялася за впорядкування на території підприємства квітників, клумб, це дівчата з її групи сидили в парку, що на околиці міста, комсомольську алею. Дванадцять років працює на фабриці Марія Єфремівна Єфімова. Коли її доньки Люба й Тамара закінчили восьмирічку, то теж пішли стежкою матері, почали працювати на фабриці. А навчання продовжували в школі робітничої молоді. Нині Тамара та Люба — кращі робітничі п'ятого цеху. Завжди за надпланову продукцію мають винагороди.

Серед колишніх випускниць середньої школи шану на фабриці здобули Наталка Бурлакова та Надія Горшкова. Нині

ні вочі працюють, нарівні з ветеранами підприємства.

Окремо скажу про наших модельєрів. Григорій Сушин, Юрій Замуленко, Геліна Нецай розробили 86 моделей дитячого взуття різних зразків. 62 з них дозволено впроваджувати у виробництво, 8 моделей дитячого

НАТАЛЧИНІ ЧЕРЕВИЧКИ

взуття, що їх запропонували наші умільці, в Києві відзначено найвищою оцінкою.

Турботи двохсот комсомольців, усього колективу фабрики неабияк відчутні. З початку року ми виготовили більше 700 тисяч пар взуття, з них 55,5 тисячі понад план. На 28,2 тисячі карбованців законлено матеріалів.

Нині ми виготовляємо для дітей босоніжки, сандалики, святкові черевики. Всі вони гарно розфарбовані, призаблюють своєю формою, легкі, зручні. Вже впроваджено у виробництво 25 моделей. На черзі ще не один десяток фасонів гарного взуття для дошкільнят.

С. ЯМКО,
секретар комсомольської організації Кіровоградської взуттєвої фабрики № 28.

В ЦЕНТРИ УВАГИ— П'ЯТИДЕНКА

У Києві 16 червня відбувся пленум Української республіканської Ради професійних спілок. Його учасники обговорили питання про хід виконання заходів по підготовці і переведенню робітників та службовців підприємств, установ і організацій легкої промисло-

вості України на п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

У республіці уже працюють по-новому 75 підприємств легкої промисловості, а найближчим часом намічається перевести 514 підприємств, організацій і установ цієї галузі народного господарства.

На пленумі йшла мова про позитивний досвід профспілкових організацій Запорізької області, де ще в 1966 році почали переходити на новий режим роботи.

Було приділено велику увагу питанням культурного відпочинку трудящих.

В обговореному питанні прийнято відповідну постанову.

Пленум прийняв постанову скликати в листопаді 1967 року черговий X з'їзд професійних спілок Української РСР.

(РАТАУ).

СМАК ДО БРАКОРОБСТВА

навчаються нинішні учні: тісно в аудиторіях, не можуть навіть електролабораторію обладнати, не кажучи вже про спортивний та актовий зали. Борис Андруїнович і Микола Артемович усі ці принади, як кажуть, на своїй шкурі випробували.

Та прийшлося до діла — і фортуна технікумівцям перестала посміхатися. Більше двох років зводили стіни. Роботи по перекриттю повинні бути закінчені ще в травні. А розпочали їх лише цими днями, бо не було самохідного крана.

Будівельне управління брало зобов'язання здати об'єкт до 15 серпня цього року. Підрахунки ж показують: закінчити будівництво в третьому кварталі, як і заплановано (не кажемо вже про зобов'язання), можна лише тоді, коли тут постійно працюватиме бригада з 90 чоловік. Зараз же на об'єкті працює 18.

Бачачи це, колектив учебного закладу сам кинувся рятувати будівництво. Зараз тут працює група ДС-31 в повному складі. Дівчата почали штукатурити, а хлопці — готувати основу для обладнання мозаїчної підлоги.

І тут їх підстергли розчарування. Вони виявляли, що для штукатурки потрібен вапняно-піщаний розчин. А їм подають цементно-глиняний.

Керівники управління трохи прорахувались. Адже вони мають справу зі своїми (хай майбутніми) колегами. Колеги і почали обурюватися. Та їх «заспокоїли»: або робіть, чим є, або зовсім нічого не матимете. Тож і ліпили вони тим розчином, а штукатурка слідом колеться.

Невеселий настрій у студентів-практикантів. На кожному кроці зустрічають брак, порушення норм. Сантехніки проклали труби системи опалення — на тят-ляп. Сходовий марш, що веде із спортзалу в гардеробну — теж на тят-ляп зроблений.

Корпус технікуму відноситься до розряду монументальних. Тож керівництво його про деякі деталі попідкувалося само. Для електропроводки дістало мідний провід. А «Електромонтаж» вирішив, що це завелика розкіш для такої будови і замінив своїм — алюмінієвим.

Як це сталося і хто винен — ні Дегтяр, ні Мельниченко не знають.

Я побувала у керівників будівельного управління. Мельниченко, довідавшись про мету приходу, обурився:

— Не солідно їм скаржитись на нас. А те, що розчином не таким штукатурять, то це справа смаку, про який не сперечаються.

Добре, що що розмову не чули студенти. А то, дивись, і в них виірив би такий смак, як головного інженера — смак до бракоробства.

Г. ПРОКОПЕНКО,
спецкор «Молодого комунара».

І ЗНОВУ ДОРОГА

О шостій годині ранку автобус уже мчав нас, дружокурників філологічного факультету, степовими дорогами України. Перша зупинка — у Кам'янці, де бували О. С. Пушкін, П. І. Чайковський. Тут ми відвідали й грот, де збиралися декабристи.

І знову дорога. В Чигирині всім хочеться побачити фортецю — Кам'яну гору, послухати розповідь екскурсоводів про боротьбу українського народу проти польської шляхти, про Богдана Хмельницького.

В Суботіві студенти ознайомились із знаменитою церквою — фортецею Б. Хмельницького, відображеною Т. Г. Шевченком на малюнку 1843 року. У залах музею розміщені картини, пістолі, шаблі — все, що стосується життя і діяльності Богдана Хмельницького, визвольної боротьби українського народу проти польської шляхти.

Тут же, в церкві, могила Богдана Хмельницького.

Пізно ввечері ми під'їжджаємо до Канева. Всі вже стомлені. Але коли автобусі полинула пісня про Дніпро, втому мов рукою зняло. Ми вклонилися Кобзареві, відвідали Чернечу гору, де знаходиться могила Т. Г. Шевченка та музею поета.

Глибоко запали в душу слова рідбара М. Веремька, який виготовував портрет поета і написав:

«І тебе в сім'ї великий,
В сім'ї миру й волі,
Пом'янемо й не забудем,
Як ти був в неволі».

В Корсунь-Шевченківському ми поновились з історичним музеєм Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.

Записи й фото, яких хлопці зробили чимало, стануть нам у великій пригоді й на педагогічній практиці, і тоді, коли ми станемо на справжню роботу.

В. СТОЯН,
член кореспондентського пункту «Молодого комунара» при Кіровоградському педінституті.

В ОСТАННЮ ПУТЬ

Похорон М. Г. Бондаренка

Позавчора трудячі Кіровоград проводжали в останню путь кандидата в члени бюро обкому КП України, депутата обласної Ради депутатів трудящих, голову бюро обласного відділення Спілки журналістів України, редактора обласної газети «Кіровоградська правда» Миколу Герасимовича Бондаренка.

Труну з тілом покійного було встановлено в приміщенні Палацу культури імені Жовтня. Траурними стягами, живими квітами прикрашено зал. У центрі його, повитий чорним крепом, портрет Миколу Герасимовича. На червоних орденних медальках, якими був нагороджений М. Г. Бондаренко за заслуги перед Батьківщиною у грізні роки війни і в час мирної праці. В залі багато вінків, зокре-

ма від обкому і міськкому партії, облвиконкому і міськвиконкому, від бюро обласного відділення спілки журналістів, колективу редакції «Кіровоградська правда», редакції «Молодо-го комуняра», редакції районних газет та інших організацій. Повз труну проходять робітники і службовці міських підприємств і установ, працівники партійних, радянських, профспілкових і комсомольських організацій, журналісти. Вони прийшли, щоб віддати останню шану людині, яку дуже поважали за невтомність у праці, виняткову чуйність, людяність.

Наближається 15 година. До почесної варті стають члени і кандидати в члени бюро обкому КП України, заступники голови облвиконкому. О 15 годині доступ до тіла покійного припиняє-

ться. В залі залишаються рідні, члени і кандидати в члени бюро обкому і міськкому КП України, члени виконкомів обласної і міської Рад, члени комісії по організації похорону, працівники редакції «Кіровоградської правди». Настають останні хвилини прощання.

Під звуки траурної мелодії труну з тілом М. Г. Бондаренка виносять з Палацу культури. Траурна процесія прямує містом. Кіровоградці проводжають в останню путь М. Г. Бондаренка.

Далекосхідне кладовище. Мітинг відкриває секретар обкому КП України Н. П. Сухаревська.

Невмолима смерть виврвала з наших рядів вірного сина Комуністичної партії, талановитого журналіста і редактора, умілого вихователя журналістських кад-

рів, — говорить т. Сухаревська. — Весь життєвий шлях Миколу Герасимовича є яскравим прикладом служіння партії і народowi. В грізні роки війни він відважно бився на фронтах з німецько-фашистськими окупантами та японськими мілітаристами. Ратний шлях його ознаменований багатьма подвигами в ім'я рідної Вітчизни.

Після розгрому ворога Миколу Герасимович з властивою йому енергією береться за журналістську роботу. Всі свої сили, небайдужі організаторські здібності, весь жар свого неспокоїного серця він віддавав редагуванню ним газетам, піднесенню їх ідейного рівня, невтомно дбає, щоб вони були бойовими помічниками партійних організацій. Яку б ділянку роботи не до ручили М. Г. Бондаренку, він завжди виправдував високе довіря і був для всіх взірцем самовідданості у праці, наполегливості у творчому пошуку, непримиренності до хиб. Батьківщи-

на високо оцінила трудові й ратні заслуги М. Г. Бондаренка, нагородивши його орденом Трудового Червоного Прапора, двома орденами Червоної Зірки та медалями.

Миколу Герасимович як депутат обласної Ради завжди уважно і чуйно ставився до потреб і запитів трудящих, вів велику громадську роботу, користувався загальною шановою.

Слово надається відповідальному секретареві редакції «Кіровоградська правда» А. П. Мостовому.

— Сьогодні ми прощаємось зі своїм дорогим другом і товаришем Миколою Герасимовичем Бондаренком. Не хочеться вірити, що немає вже серед нас цієї чудової людини, майстра пристрасного партійного слова, відданого бійця партії комуністів.

Промовець говорить про великі зусилля, які доклав М. Г. Бондаренко для збагачення змісту і поліпшення оформлення «Кіровоградської правди».

— Прощаючись з незабутнім Миколою Герасимовичем, — говорить на закінчення т. Мостовий, — ми низько схилимо свої голови перед світлою пам'яттю комуніста, друга, товариша.

Виступає робітник заводу «Червона зірка» Е. М. Фадєєнко.

— Миколу Герасимович Бондаренко багато зробив для розвитку преси, робітничого руху в області, невтомно дбає про згуртування широкого авторського активу навколо газет.

Траурний мітинг оголошується закритим. Рідні і всі присутні прощаються з покійним. Члени комісії по організації похорону і товариші по роботі опускають труну з тілом М. Г. Бондаренка в могилу. Виростає гора з вінків і живих квітів.

Трудячі міста віддали останню шану М. Г. Бондаренку, який усе своє свідоме життя присвятив служінню партії і народowi.

МОЖНА СПЕРЕЧАТИСЯ з польською журналісткою Крістіною Домбровською, яка в одному з варшавських видавництв надрукувала свої мемуари «Кароль з «Атми». Можна сперечатися і навіть заперечувати, бо ж вілла «Атма» в Закопане побіля самого підніжжя Татр — то тільки другий дім Кароля Шимановського, класика польської музики. Його батьківська коліска і його пісня — Тимошівка на Єлисаветградщині. Постійними гостями Шимановських був Густав Нейгауз, який викладав у Єлисаветградській музичній школі, Блюменфельд — чудовий піаніст, диригент і композитор, директор Київської консерваторії.

чотири роки Кароль виїздить до Варшави, де навчається при консерваторії. Зустріч з відомим піаністом Павлом Коханським і диригентом Григорієм Фітельбергом переросла в дружбу на все життя.

Разом з піаністом Артуром Рубінштейном друзі приїждять з Варшави в Тимошівку. А незабаром Григорій Фітельберг дає пугівку в світ Першому квартету Шимановського.

Молодий композитор переживає період триумфу і загальної інтереси до його таланту. Його твори, написані то в Єлисаветграді, то в Тимошівці, то в Орловій Балці, звучать у багатьох концертних залах Європи.

Шимановський поїжджує по Італії, відвідує Алжир і Туніс. І знову вертає у «композиторський майстерню» — Тимошівку.

Жовтневу революцію 1917 року Шимановський зустрічає прихильно.

В залі Громадських зборів Єлисаветграда він проводить свої концертні-мітинги, виступає в камерних концертах.

У березні 1919 року в Єлисаветграді формується підвідділ мистецтв Комісаріату Народної Освіти. Музичний комітет підвідділу очолює Шимановський. До комітету ввійшли Густав і Генріх Нейгаузи.

Комітет влаштовує концерти з рефератами і пояснювальними лекціями для робітників, організовує Радянський квартет, трио і Радянський оркестр.

Революція окрилює Шимановського. Він пише нові твори і їх розносить по світу сестра Кароля — Станіслава.

Восени 1919 року разом з сім'єю Кароль Шимановський виїздить до Варшави провідати старі знайомі місця. Не думав тоді Шимановський, що доля його назавжди відірве від рідних місць. У кімнаті на вулиці Гоголя, 42, він залишає всі речі в надії повернутися сюди найближчим часом. Але незабаром стосунки Радянської країни і білопанацької Польщі загострюються, дорога назад закривається для Шимановського.

...Дерев'яна вілла «Атма» в Закопане, де поселяється Шимановський, стає лише другим його домом. Немає ніяких умов для творчості. Для того, щоб програвати написану музику, він бере на прокат піаніно. І все ж продовжує писати, хоч клімат шкодить його здоров'ю. За великим музичним полотною «Харпась», присвяченому татранським гуралам, з'являється ораторія «Стабат матер» — один з найсильніших творів, написаних Шимановським в останній період життя.

Навіть найбільш консервативні групи музичних діячів Польщі починають визнавати геніальність Шимановського. Його обирають директором Варшавської консерваторії.

Підірване здоров'я Шимановського тануло з кожним днем. Весною 1937 року він помирає.

...Вулиця Гоголя в Кіровограді. Він колись ходив цими місцями, організував музичні лекції: концерти для робітників.

Гоголя, 42. В цьому будинку були написані кращі твори Шимановського. Українці віддали 37 років.

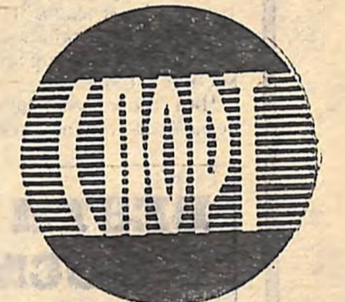
...Тут жив Кароль з України.

О. ЧЕРНЕЦЬКИЙ.

СЬОГОДНІ НА СТАДІОНАХ І СПОРТИВНИХ МАЙДАНЧИКАХ

ФУТБОЛ. Стадіон ШВЛП. О 17-й год. — фінал кубка області. Школа вищої льотної підготовки — «Спартак». Стадіон юних піонерів. О 10-й годині — змагання на приз клубу «Шкірянний м'яч».

Будинкоуправління № 7 (район «Черемушок»). О 10-й годині — відкриття спортивного містечка. Змагання з теніса, футболу, волейболу, баскетболу, настільного теніса.

Остання пристрілка

25 червня в Києві починається IV ювілейна Спартакіада Української РСР, присвячена 50-річчю Радянської влади. Готуючись до неї, збірні команди області з різних видів спорту провели ряд відбіркових змагань і матчевих зустрічей.

Останню пристрілку зробили й наші гімнасти. Товариські змагання відбулися в Черкасах. Крім господарів, у них взяли участь також спортсмени Херсонщини.

В особистому заліку перше місце серед жінок зайняла тренер Кіровоградської обласної ради «Авангард» Наталка Ярова. Серед чоловіків переміг теж кіровоградець — учень 9-го

класу школи № 34, першорозрядник Володимир Грузев.

Гімнасти Кіровоградщини посіли і загальнокомандне перше місце. Черкащани були другими.

КАРОЛЬ З „АТМИ“?

Сувору музичну школу в Тимошівці проходили всі діти Корвіна Шимановського. Найяскравіші зразки музичної культури, засвоєні в роки молодості, незабаром принесли європейську славу співачці Станіславі Шимановській і її братові піаністу Феліксу Шимановському. Дружба з Нейгаузами і, особливо, з Генріхом Нейгаузом — колишнім професором Московської консерваторії, видатним педагогом фортепіанної гри — дозволила Каролу викристалізувати свій індивідуальний стиль.

«Він довів свою композиторську техніку до геніальності. І якби не Україна, якби не зустріч з Миколою Лисенком у єлисаветградських степах — хтозна яким би шляхом пішов Кароль...», — писав Ярослав Івашкевич.

Така зустріч відбулася в селі Орлова Балка, що поблизу Знам'янки, у 1892 році. Сюди, в помістя батька Кароля, приїхав Микола Віталійович Лисенко, тікаючи від епідемії холери, яка розгулялася в Києві.

Без нот, по пам'яті, блідий хлопчик з довгими, піжними пальцями один за другим грав твори Шопена, Шуберта...

Лисенко задумливо слухав, раптом рвучко піднявся, підійшов до рояля і міцно обняв маленького піаніста, зніяковілого і щасливого.

— Ти будеш великим музикантом, мій хлопчику! Вчись! Все життя вчись! (Останній Лисенко «Про Миколу Лисенка», «Р. п.» 1957).

І хлопчик навчається в музичній школі під керівництвом Густава Нейгауза. Єлисаветградське земське реальне училище, у якому оволодіває науками сім років, теж дає йому багаті знання, бо викладали в училищі такі знамениті люди, як академік живопису Крестовищев, академік-археолог Ястребов, поет і композитор Ніщинський...

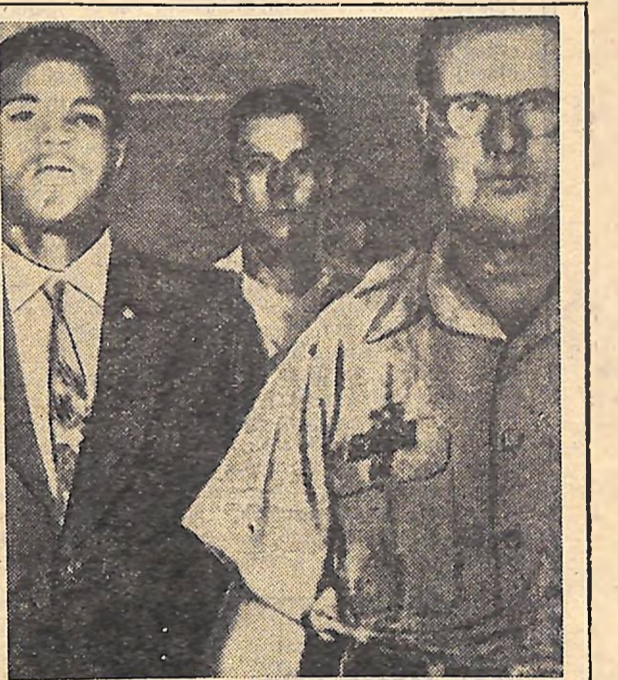
В Єлисаветграді Шимановський від гри на фортепіано переходить до написання власних творів. Створює свою першу оперу «Золотиста вершина», а в Тимошівці, куди приїждить відпочивати на літо, — оперу «Роланд». Він користується кожною нагодою, щоб довести свої композиторські знання до надзвичайної досконалості. Така нагода випадає, і на

НЕДІЛЯ, 18 червня. Перша програма. 14.00 — Сьогодні — День медичного працівника. «На беріг здоров'я». (М). 14.25 — «Музичний м'яч». (М). 14.50 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (М). 15.30 — Наша афіша. (К). 15.35 «ТЕК-67». (К). 16.10 — «Музичний кіоск». (М). 16.40 — Для дітей. «Вінні Пух та його друзі». Спектакль Ленінського театру юного глядача ім. Ленінського комсомолу. (К). 18.10 — «Клуб кіномандрівників». (М). 19.10 — «Улюблені співачки». (М). 20.00 — Теленовіни. (М). 20.30 — Наша пошта. (К). 20.40 — Подорож у світ музики. (К). 21.40 — «Натхнення». Поетична збірка І. Муратова «Розчухнута брама». (К). 22.05 — «20 років разом». (М). 23.15 — Болгарські розважальні мелодії. (Софія).

ПОНЕДІЛОК, 19 червня. Перша програма. 16.25 — Програма УТ. В ефірі «Молодість», «Табір друзів». (Сімферополь). 17.10 — «Обговорюємо проблеми економіки». Експеримент у торгівлі. (М). 17.30 — До 50-річчя Радянської влади. Репортаж з фотозвістки «Моя Москва». (М). 18.00 — Телевісті. (К). 18.30 — «Увага! На порозі життя!». Телевізійний рейд. (К). 18.35 — «В країні червоних звуків». (Львів). 19.15 — Міжнародний огляд. (К). 19.40 — «Подивися». Телевізійна програма. (М). 20.30 — Теленовіни. (М). 21.00 — «Золото веселля». (М). 21.30 — До 50-річчя Великої жовтня. І. Тельман — «Кіт», рік 1917-й». Телевізійна хроніка.

ВІВТОРОК, 20 червня. Перша програма. 11.00 — Телевісті. (К). 11.10 — Телефільм «Вольські неспівачки та художній фільм «Яліна — королева вузків». (Кіровоград). 16.50 — Для дітей. «Умілі руки». (М). 17.20 — Тиждень Азербайджанської РСР у Москві. (М). 18.00 — Телевісті. (К). 18.20 — Назустріч Спартакіаді народів СРСР. (М). 19.00 — Тиждень Азербайджанської РСР у Москві. Програма Бачинської студії телебачення. (М). 20.30 — Теленовіни. (М). 21.00 — Телефільм «Далеко і близько та художній фільм «Яліна — королева вузків». (Кіровоград). 23.00 — Міжнародна зустріч з футболу: збірна Скандинавії — збірна СРСР. (М).

ЦЕ ФОТО обійшло ма- КЛЕЯ не нокаутували

ло не всі американські газети. Кого ж ведуть під вартою люди у формі військової поліції США? Виявляється, Кассіуса Клея — чемпіона світу серед боксерів-професіоналів у важкій вазі. Знімок зроблений в коридорах хьюстонського призовного пункту. Тут Клей відмовився піти на військову службу і відправитися в В'єтнам.

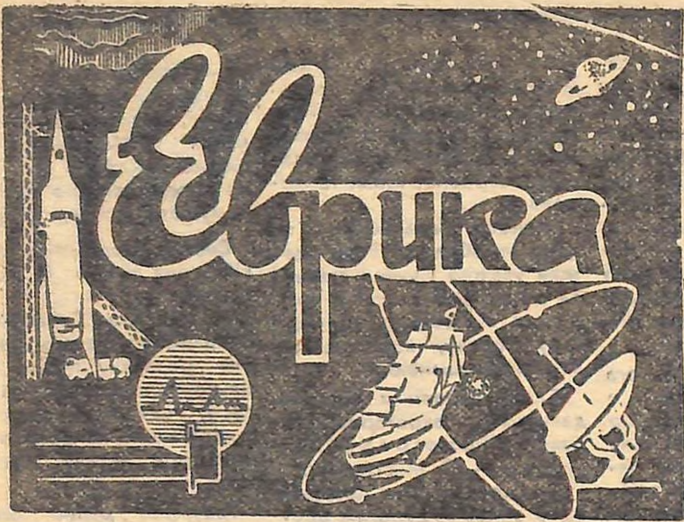
Зараз Кассіус Клей продовжує свою роботу, незважаючи на те, що з намови Пентагону Всесвітня боксерська асоціація, яка заправляє справами професіоналів, позбавила його титулу чемпіона світу.

«Я знаю, що проти мене заведена судова справа, — говорить чемпіон, — мені погрожують п'ятьма роками тюремного ув'язнення і штрафом в 10 тисяч доларів.

Але все-таки я не згоджуся на те, щоб мене відправили за десять тисяч миль брати участь у вбивстві, умертвленні і спалюванні в'єтнамців... Я краще піду в тюрму або навіть на смерть, ніж згانیлю свій народ і самого себе».

Кассіуса Клея знають в усьому світі, і громадськість активно протестує проти його засудження. Тому американська юстиція не може розправитися з ним так, як вона розправляється з іншими мужніми американськими юнаками, які рвуть призовні повістки й відмовляються їхати у В'єтнам.

Фото АПН.

ДЛЯ ДОПИЛНИВИХ

НА НАУКОВИЙ виставці в Англії демонструвався цікавий прилад, що створює ілюзію вічного руху. Невеличка куля рухається під дією електричного світла, яка падає на поверхню. Секрет у

Магнітний двигун

тому, що поверхня кулі покрита шаром напівпровідника, магнітна проникність якого зростає під впливом світла. Поруч кола встановлено сильний постійний магніт. Освітлена площа втягується туди, де магнітне поле сильніше, її заступає інша частина кулі, сусідня, і так далі. Завдяки цьому куля обертається безперервно.

СЕНС АЦІЯ В ЗАПОВІДНИКУ

Пітора десятка років жила в державному заповіднику Асканія-Нова пара степових орлів. Ці горді птахи були взяті з гнізда пташеня та ми і «проживали» в зоопарку заповідника. Та нещодавно сталася подія, яка вразила вчених-біологів. На 16-му році пара орлів, що виростає поза звичними умовами, висиділа перше пташеня, яке нормально розвивається і почуває себе чудово.

Досі вважалося, що ця порода птахів у несприятливих умовах не розмножується, коментує що подію завідувач відділом Українського науково-дослідного інституту тваринництва степових районів імені М. Ф. Іванова, доктор біологічних наук Володимир Данилович Треус. У практиці зоопарків світу поки що не було випадку, щоб орли давали потомство.

М. ПРОБИГОЛОВА,
кор. РАТАУ.
Асканія-Нова,
Херсонська область.

К

КОСМІЧНІ ПОЛЬОТИ — видатне досягнення людства. Вихід людей за межі своєї планети віщує настання нової ери — космічної. І глибоко символічно, що провісником її є Радянський Союз — країна переміжного соціалізму.

Найбільше значення для освоєння космічного простору мають польоти людини. Автоматичні станції здебільшого тільки прокладають шлях пілотованим кораблям. Але людині для польотів навколо Землі, а в дальшому і до інших планет потрібна спеціальна система життєзабезпечення. Ці питання вивчає наука про поведінку і особливості існування живих організмів поза Землю — космічна біологія.

Чим триваліший політ, тим важче забезпечити екіпаж космічного корабля

нагромаджуючи органічні речовини. За таким же принципом може бути створений кругообіг речовин у замкнутому просторі поза Землю. Ще К. Е. Циолковський пропонував будувати на космічних станціях оранжереї. Рослини на них будуть регенерувати кисень і поставляти людям їжу. Радянський учений Ф. А. Цандер у спеціально збудованій оранжерії пробував знайти експериментальні шляхи розв'язання цього завдання. Але найбільш різноманітні роботи по створенню системи життєзабезпечення людини проводяться в останні 10 — 15 років.

Вивчається, немає рації копіювати в замкнутому просторі біологічні процеси, які відбуваються на Землі. Замість оранжереї з капустою і картоплею більш перспективним виявилось вирощування мікророслин, наприклад хлорели.

Культиватор з хлорелою місткістю в кілька десятків літрів, з освітленою поверхню 6—8 квадратних метрів може забезпечити регенерацію кисню і води для однієї людини

ВЕЗТИ КАРТОПЛЮ В КОСМОС?

всім потрібним. Звичайно в експедиції мандрівники беруть з собою їжу. Вирішуючи в пустиню, треба запастись і водою. А на космічній корабель доводиться брати з собою їжу, воду і кисень. В результаті вага і обсяг запасів непомірно збільшуються. Так, екіпажів з трьох чоловік для перебування поза Землю протягом трьох років (такий строк займе один з варіантів польоту на Марс) потрібні запаси вагою в 10 тонн.

При тривалих космічних польотах виникає ще одна проблема: куди дівати покидьки? Викидати сміття не можна — це забруднить космічний простір і небезпечно тіла. Значить, залишається збирати і переробляти покидьки, для чого потрібні будуть спеціальні установки. Це можливо тільки при короткочасних польотах. Адже кількість відходів на кораблі дорівнюватиме кількості запасів. Збільшення строку подорожі вимагає регенерації покидьків. Спеціальні установки дадуть можливість багато разів використовувати воду, кисень і їжу.

Наочним прикладом такої системи є наша планета. На Землі сотні мільйонів років безвідмовно функціонує комплекс життєзабезпечення — кругообіг речовин у природі. Зелені рослини, використовуючи світлову енергію, вбирають вуглекислий газ і воду, виділяючи кисень і

під час польоту. Якщо вдасться ще підвищити харчові якості хлорели, її можна буде використовувати також в їжу. Але й капуста з картоплею скидати з рахунку не слід. При створенні постійних заселених станцій у космосі або при тривалих експедиціях на інші планети самими водоростями не обійтись. Потрібні будуть не тільки культурні рослини, але й домашні тварини. Гадають, що найвигідніше буде розводити кролів, курей, рибу, а може, і деяких ракоподібних. Хоч би яким складним було їх розведення в таких незвичайних умовах, це простіше і дешевше, ніж везти все з Землі.

Але самих тільки зелених рослин не досить для організації кругообігу речовин. Потрібен принаймні ще один блок, до складу якого входять різні мікроорганізми, що забезпечують мінералізацію непотрібних органічних сполук. Відповідним добром рослин, мікроорганізмів і тварин можна буде створити таку систему, яка забезпечить людину всім потрібним для тривалого перебування в космічному польоті.

В. А. КОРДЮМ,
старший науковий співробітник Інституту мікробіології і вірусології АН УРСР.

м. Київ.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ГУРМАН

Він стояв перед натовпом здивованої публіки і спокійно жував... склянку. Коли застигло жакливе скреготіння і був проковтнутий останній шматочок скла, молодий ефіоп з високим чолом, чорними сумними очима і акуратними вусиками приступив до поглинання «другої страви»: з тим же олімпійським спокоєм він почав жувати і ковтати... цвяхи.

Мова йде не про когось фокусника з бродячого ефіопського цирку. Бейєне Іфтер, людина з незвичайними здібностями вживати в страву метали, скло й інші неістівні предмети, не є ні фокусником, ні жартівником, ні божевільним. Ось що він розповідає про себе:

— Я відчув потяг до «заливної їжі» з дитинства. Мені тоді було дванадцять років. Працював

я в Асмарі підмайстром у шевця. Одного разу господар помітив, як я після окрайця хліба з апетитом поїдаю його цвяхи. В той же день Ігеліць вигнав мене на вулицю.

З тих пір пройшов двадцять один рік. Цвяхи і скло перетворились у постійний раціон Бейєне — необхідну добавку до звичайної страви.

— Я не можу, — каже він, — прожити й дня без того, щоб не з'їсти якийсь-небудь металевий предмет.

Він стверджує, що для нього нічого не варто випити пляшку... азотної кислоти. За свідченням того ж Бейєне, він знайомих з подібними йому «гурманів» — жителями не тільки Ефіопії, але й Судану та ОАР.

Не будемо стверджувати, що все розказане Бейєне — суцільна правда. Тим більше, що він так і не продемонстрував своє мистецтво «азотнокислого алкоголіка». Але те, що він з явним задоволенням поїдає склянки і цвяхи — факт.

Віктор МАТВЕЄВ,
кореспондент ТАРС.

Аддіс-Абеба.

Так виникло Червоне море

Червоне море і Аденська затока утворились на протязі останніх шістьдесяти мільйонів літ в результаті переосування континентів, яке привело до відокремлення Аравійського півострова від Африки. Про це відкриття повідомив англійський департамент освіти і науки після повернення океанографічного судна «Дискавері», яке проводило дослідження структури і хімічного складу дна Червоного моря, Аденської затоки і північно-західного району Індійського океану. Дослідження проводились групою вчених під керівництвом доктора А. С. Лаутона із Національного інституту океанографії. «Дискавері» був посланий для того, щоб довести що гіпотезу, яка виникла в результаті наукових робіт в районі Індійського океану.

Юрій УСТИМЕНКО,
кореспондент ТАРС.
Лондон.

БАГАТОЧИСЛЕННІ ЛАБОРАТОРІЇ

в великій науковій організації Радянської країни — Гідрометцентру СРСР в Москві, зв'язаного з іншими світовими центрами погоди, безперервним потоком надходять з різних точок земної кулі дані про опади, температуру, вологість і тиск повітря, про напрям вітру і характер хмар. Сюди ж вливаються і донесення «літаючих метеостанцій» — радянських штучних супутників Землі. Такому небесному метеорологу треба менше години, щоб з висоти своєї орбіти обстежити широку смугу Землі, що простяглася від Льодовитого океану до Південної Америки, і «доповісти» в Гідрометцентр про погоду в пунктах, над якими він пролітає.

ЯКА ПОГОДА БУДЕ ЗАВТРА

Величезний потік метеорологічної інформації тут же потрапляє в машини для обробки. Вони перетворюють її в прогнози на найближчі години, доби, п'ятиденки, декади, місяці і навіть роки.

Двадцять дев'ять разів на добу передаються прогнози погоди по різних програмах радіо, чотири-шість разів — по телебаченню, щодня публікуються в центральній пресі. В щоденному гідрометеорологічному і щомісячному гідрологічному бюлетнях прогноуються види на врожай сільськогосподарських культур, даються рекомендації щодо агротехніки і застосування мінеральних добрив залежно від очікуваної погоди, щодо планування роботи енергосистем.

На знімку: електронно-обчислювальна машина «М-20» Гідрометцентру СРСР. Ця універсальна машина використовується для щоденної оперативної роботи і вирішення ряду дослідницьких завдань.

Фото **М. ПАШИНА**
(АПН).

Не вірите—

● Тунець — теплокровна риба. Навіть зоологи були здивовані, коли встановили, що температура тіла тунця на 14 градусів вище від температури навколишньої води. А тим часом відомо, що кров риби проходить через зябра, які постійно омиваються водою. Тому й холодна кров у риби. Але дослідники встановили, що у тунця є спеціальний теплообмінник.

● Один середній за розміром мурашник винищує за день 3500 — 4500 різних шкідливих комах.

За місяць одна сім'я мурашок знищує до мільйона гусениць. В багатьох європейських країнах червоні мурашки охороняють закон. В НДР, наприклад, мурашники перевозять здалеку і розселяють там, де вони перевелись.

● Птах—полярний чистун — однаково добре літає в повітрі й у воді. Під водою він швидко махає крилами і нездоганяє будь-яку рибу.

● Морські зірки, поспіваючи до своєї здобичі, пересуваються з швидкістю 15 сантиметрів на годину. Такий рух навіть не

помітний для ока. Від «набівів» морських зірок терплять колонії цінних промислових молюсків — мідії та устриці. Зірки мають здатність відновлювати втрачені органи. Є зірки, які розмножуються, розламуючись пополам, потім кожна половина відновлює ті частини, яких не вистачає. Є й такі зірки, діти яких розвиваються в особливий порожнинний тулуба, а виходять незовні, розриваючи шкіряний покрив матері.

(РАТАУ).

перевірте!

Наша адреса і телефони

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: редактора — 45-00, відповідального секретаря — 45-35, відділів — 45-36.

МОЛОДОЙ КОМУНАРЬ

орган Кіровоградського обласного ЛКСМУ.